

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Sänkta trösklar – högt i tak (SOU 2012:31)

Övergripande synpunkter

Arbetsgivarverket anser att arbetslinjen ska vara utgångspunkt i socialförsäkringslagstiftningen. Då är det viktigt att varje individs befintliga och potentiella arbetsförmåga tas till vara. De personer som dels har svårt att etablera sig, dels kanske även har svårigheter att stanna kvar på arbetsmarknaden bör erhålla stöd. De arbetsmarknadspolitiska åtgärderna bör tillåta individuellt anpassade insatser. Det betyder att insatser utformas efter vilken kompetens respektive individ behöver förstärka eller erhålla för att på snabbaste sätt ta sig in på arbetsmarknaden. Det är även avgörande för ett gott resultat att de arbetssökande matchas ihop med de arbetsgivare som har behov av just den kompetens som personen har. Arbetsgivarverket vill framhålla att det kommer att krävas konstruktiva möten mellan arbetsgivare och arbetssökande för att nå framgång med utredningens förslag. Det är en stor utmaning att hitta arenor och form för dessa möten. Statskontorets arbetsgivarundersökning från 2011 ger stöd för att arbetsgivare många gånger anser det viktigare att hitta de personer som innehar rätt *kompetens* för verksamheten än att i samband med anställningsbeslutet erhålla ekonomisk subventionering.

Lönestöd för utveckling respektive trygghet

Arbetsgivarverket är positivt till den regelförenkling som införande av två lönestöd innebär. Arbetsgivarverket anser det rimligt att höja taket för lönestöd och att taket indexeras. Det är dock möjligt att en höjning av taket för lönestöd inte kommer att ha betydelse för statlig sektor eftersom mer än att 70 procent av de statligt anställda har eftergymnasial utbildning, varav huvuddelen treårig akademisk utbildning, vilket innebär de anställda har ett jämförelsevis högre löneläge. Arbetsgivarverket vill dock framhålla att myndigheter redan i nuläget anställer personer med stöd av lönebidrag.

I tillägg till de två lönestödsformerna föreslås att ett schabloniserat anordnarbidrag om 50 kronor per dag lämnas till arbetsgivare som anställer en person med lönestöd. Generellt är Arbetsgivarverket positiva till ett anordnarbidrag som till viss del täcker de merkostnader en arbetsgivare kan ha i samband med lönestödsanställning. Utredningens resonemang kring utökade resurser för att bevilja särskilt introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS) är även det något som Arbetsgivarverket ser som en förbättring.

Lönestöd hos befintlig arbetsgivare

Utredningens förslag att lönestöd skall kunna lämnas i en situation då en persons arbetsförmåga försämras under pågående anställning är något som Arbetsgivarverket välkomnar. Det är särskilt behjärtansvärt i de situationer där den anställde närmar sig slutet av sitt yrkesliv och utsikterna att få ett nytt arbete är begränsade. Kravet att arbetsgivaren skall ha fullgjort sin rehabiliteringsskyldighet för att erhålla stödet är självklart. Det är avgörande för förslaget att det fastställs vem som ska avgöra och hur det ska fastställas att rehabiliteringsinsatserna är tillräckliga. Utredningen har inte vidareutvecklat den frågan.

Samma villkor för alla arbetsgivare

Utvecklingen har på senare år gått i riktning mot ett mer enhetligt regelverk på svensk arbetsmarknad. Effektivisering och utveckling av de statliga verksamheterna är beroende av att kompetensförsörjningen fungerar väl och att statliga arbetsgivare kan konkurrera på samma villkor som andra arbetsgivare på arbetsmarknaden. Mot den bakgrunden är det viktigt att den utvecklingen får fortsätta. Arbetsgivarverket anser att den statliga sektorn bör placeras i ett rimligt sammanhang när det gäller generella arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Uttalanden med innebörd att staten bör föregå med gott exempel, att det finns behov av tydligare styrning med mera, ger näring åt en syn på staten som en undermålig arbetsgivare. Det riskerar att minska statliga arbetsgivarers attraktivitet.

Arbetsgivarverket vill även påpeka att statliga arbeten utgör en jämförelsevis liten del av den svenska arbetsmarknaden (5,6 procent av alla förvärvsarbetande). Verksamheterna är olika och kompetenskraven likaså. Utifrån respektive verksamhets förutsättningar och krav är det de statliga arbetsgivarnas ambition att bidra till att fler i de grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden får arbete. I detta sammanhang bör dock tilläggas att staten vid anställningsbeslut, enligt 11 kap 9§ Regeringsformen, ska beakta sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet. Beslut om anställning kan överklagas i statens överklagandenämnd. Det är Arbetsgivarverkets bild att möjligheten att överklaga denna typ av anställningar hämmar de statliga arbetsgivarnas medverkan i arbetsmarknadspolitiken. Arbetsgivarverket överläter åt utredningen att värdera vilken betydelse möjligheten att överklaga statliga anställningsbeslut har för utredningens förslag.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ulf Bengtsson. I den slutliga handläggningen deltog även förhandlingschef Monica Dahlbom, biträdande chefjurist Hedda Mann, socialförsäkringsexpert Tina Eriksson och chefjurist Karl Pfeifer som föredragande.

Ulf Bengtsson

Karl Pfeifer